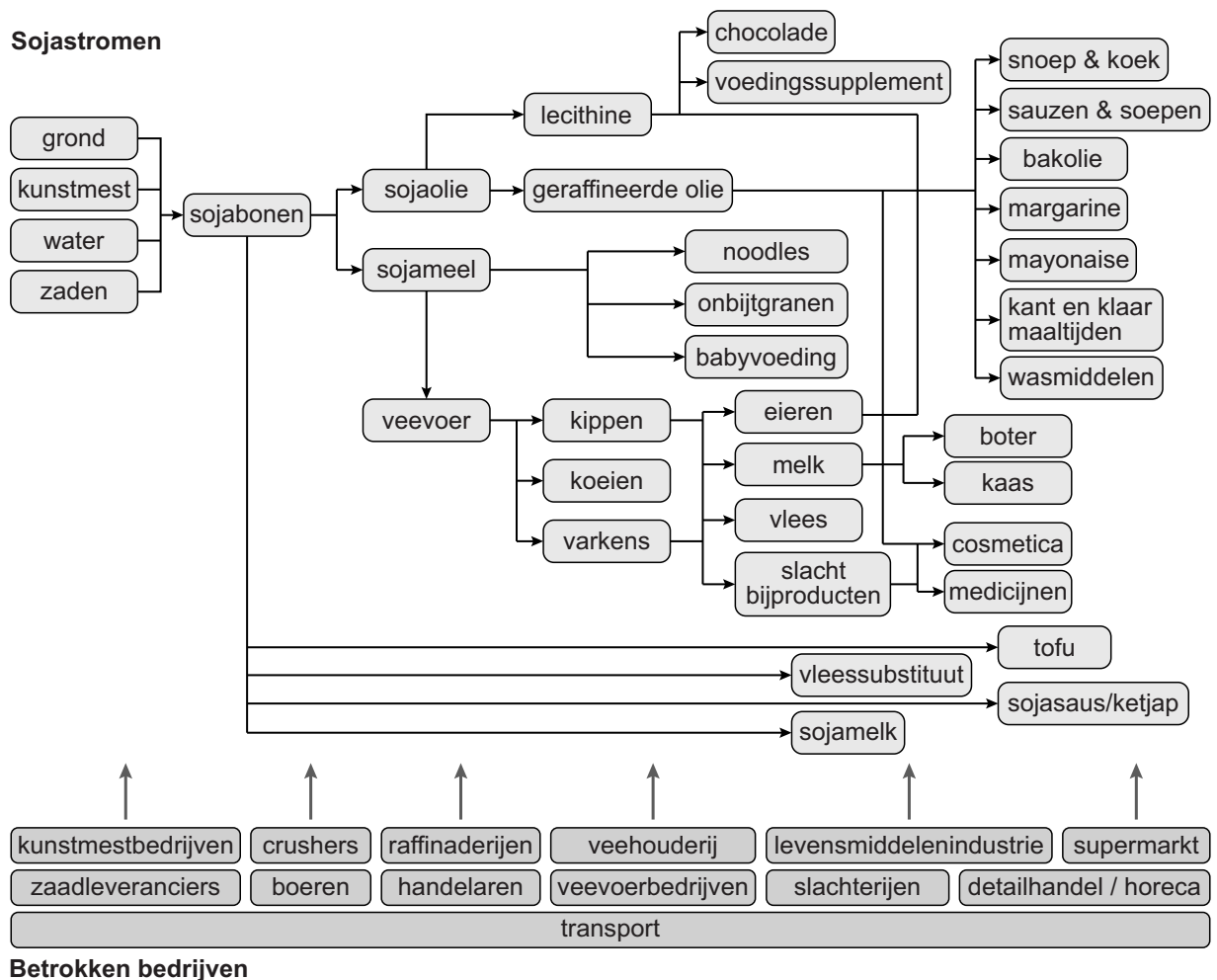

Opgave 2 Voedsel

figuur 1

Schematisch overzicht van de sojaketen met betrokken bedrijven

naar: WRR, 2014

Toelichting

De sojaketen laat zien in welke eindproducten soja is verwerkt en door wie. Onder elk verticaal deel van de productieketen staat bij benadering aangegeven welke bedrijven hierbij betrokken zijn. Uit de figuur is bijvoorbeeld af te lezen dat boeren, crushers en transporteurs betrokken zijn bij de productie, de verwerking en het vervoer van sojabonen.

tekst 1

‘Fairtrade¹⁾ chocola is een pleister op een kapot systeem’

Er is steeds meer chocola met een duurzaam keurmerk²⁾, maar de positie van arme boeren in de productieketen van cacao blijft
5 dramatisch slecht. (...) Dat blijkt uit de Cacao Barometer 2015, een internationaal initiatief van de belangrijkste organisaties die betrokken zijn bij duurzame cacao.
10 “Er gebeurt heel veel in de sector, maar het belangrijkste probleem wordt niet aangepakt: de extreme armoede van cacao-boeren en hun slechte positie in de productieketen”,
15 zegt Antonie Fountain, co-auteur van de Barometer. (...)

Fusies en overnames hebben ertoe geleid dat slechts een handjevol bedrijven 80 procent van de keten in
20 handen hebben, terwijl er miljoenen boeren zijn die slecht georganiseerd zijn. Vooral chocolademakers als Mars, Nestlé, Ferrero en Mondelez, verwerkers zoals Barry Callebaut en
25 Cargill, en supermarkten verdienen veel in vergelijking met de andere actoren in de keten. (...)

“Aan de andere kant van de keten, bij de boeren, zijn de inkomens
30 schokkerend laag”, aldus Fountain. (...) “Er moet één ding gebeuren: het prijsmechanisme moet veranderen, met andere woorden, de chocola moet duurder worden. Dit kan alleen

35 worden aangepakt als alle spelers met elkaar om tafel gaan zitten, inclusief de kartelwaakhond.” Goed nieuws is dat Ivoorkust, de belangrijkste exporteur van cacao, in eigen
40 land is begonnen aan een serieuze hervorming van de sector. Dat leidde vorig jaar al tot kritiek van de industrie, die de winsten zag dalen. Volgens deskundigen is de inkoop-
45 prijs bij boeren met 40 procent gestegen. (...)

Het ontbreken van een leefbaar inkomen voor cacao-boeren leidt tot slechte arbeidsomstandigheden,
50 mensenrechtenschendingen, en vele andere problemen zoals kinderarbeid. Cacao biedt geen aantrekkelijke toekomst meer. Steeds meer kinderen van cacao-boeren verlaten
55 de sector (...).

Als er één sector is waar verandering mogelijk moet zijn, is het wel cacao, denkt Fountain. “Er is overleg, tussen alle spelers, en dat is bijzonder. Veel
60 van die spelers zijn niet beursgenoteerd, maar zijn familiebedrijven. Die zien ook wel in dat ze hun eigen markt ondergraven als er geen boeren meer zijn. (...) De sector
65 moet fundamenteel veranderen. Als dat niet gebeurt, is er geen toekomst voor cacao-boeren.”

bron: www.oneworld.nl, 2015

noot 1 fairtrade = eerlijke handel

noot 2 Een keurmerk is een hulpmiddel op de verpakking van voedingsmiddelen voor het maken van een duurzame of gezonde keuze. Een keurmerk geeft bijvoorbeeld aan dat het product is gemaakt met extra aandacht voor het milieu of dierenwelzijn. Je ziet zo bijvoorbeeld (...) of er sprake is van eerlijke handel (fairtrade). (bron: voedingscentrum.nl)